

Sikring av barn i bil

POLITIET

Statens vegvesen

TRYGG TRAFIKK

Innhold

Er du usikker på hvordan barn sikres riktig i bil? Det er noen enkle grep du kan gjøre for å være sikker, og i denne brosjyren får du vite hvordan. Barn kan bli alvorlig skadd selv i lave hastigheter. Husk alltid å sikre barnet ditt – også på korte turer.

Hva sier regelverket?	3
Hvorfor er bakovervendt bilstol best?	5
Hvordan velger du riktig bilstol til både barn og bil?	6
De ulike typene bilstoler på markedet	7
Airbag og feilsikring	10

Regelverk

Det er påbudt å sikre barn i bil. Barn under 135 cm skal alltid bruke godkjent barne-sikringsutstyr som er riktig, i forhold til barnets vekt og høyde. Barn mellom 135 og 150 cm skal bruke godkjent barne-sikringsutstyr dersom dette er tilgjengelig i bilen.

Barn skal ikke transporteres i bakovervendt bilstol i et forsete der airbag er aktivert. Unntaket er hvis airbagen er deaktivert manuelt eller automatisk. Bilens instruksjonsbok forklarer hvordan dette gjøres.

Barn under tre år skal ikke transporteres i biler uten bilbelter. Barn over tre år skal ikke transporteres i forsete i biler uten bilbelte.

Sikringsutstyr for barn i bil kan i dag godkjennes etter to regelverk: ECE R 44-04 eller ECE R 129 (omtales som i-Size). Det er påbudt å sikre spedbarn bakovervendt etter gjeldende regelverk: I henhold til R 44 skal barn sikres bakovervendt opp til 9 kg. I henhold til R 129 skal barn sikres bakovervendt opp til 15 måneder.

Utstyret skal være merket med aktuelt godkjenningssmerke. Merkingen angir hvilken vekt- og høydeklasse utstyret gjelder for.

Barnesikringsutstyret skal monteres som beskrevet i bruksanvisning.

FORSKJELLER MELLOM REGELVERKENE R 44 OG R 129

R 44	R 129
Klassifisering etter vektgrupper	Klassifisering etter barnets høyde
Testet med eldre test-dukke	Testet med nyere mer avanserte test-dukke
Bakovervendt plassering opp til 9 kg	Bakovervendt plassering opp til 15 mnd.
Ikke krav om sidekollisjonstest	Obligatorisk sidekollisjonstest

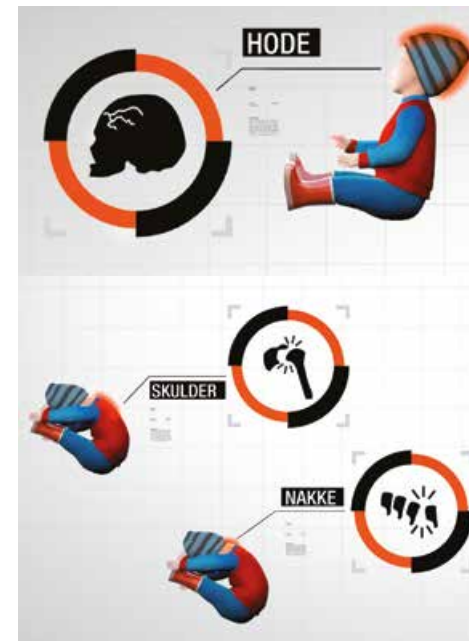
Det foregår en utfasing av bilstoler godkjent etter ECE-regulativ 44, og fra 1. september 2024 er ikke disse til salgs hos utstyrsforhandlere.

Alle barn under 135 cm skal sikres i godkjent barnsikringsutstyr i bil.

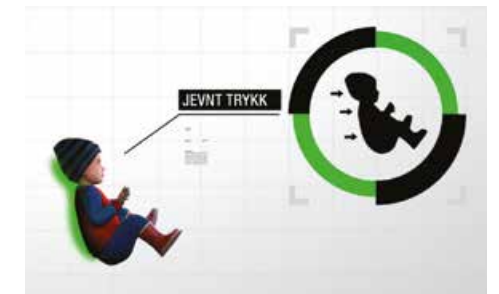
Hvorfor bakovervendt?

Både kollisjonstester og reelle ulykker viser at bakovervendt bilstol er det sikreste for små barn. Barn har et stort og tungt hode i forhold til resten av kroppen, samtidig er muskler og beinbygning svakere enn hos eldre barn og voksne. Barn bør sitte bakovervendt så lenge som mulig, minst til de er fire-fem år og helst mye lenger.

Når barnet sitter forovervendt, vil kropp og hode kastes kraftig forover ved en frontkollisjon. Det utgjør stor risiko for overstrekkning av nakken og alvorlige skader i hode og indre organer.

Risikoen for å dø eller bli hardt skadd er **fem ganger høyere** når barnet sitter forovervendt.

Når barnet sitter bakovervendt, presses kroppen og hodet inn mot seteryggen ved en frontkollisjon. Kraftene fordeles over en større flate, og belastningen blir mindre på nakke og indre organer.

Velg riktig bilstol til barnet ditt

Det fins tre typer bilstoler tilpasset ulike faser i barnets liv:

- babystol
- småbarnstol
- beltestol

I tillegg finnes bilpute – en beltestol uten rygg beregnet på de største barna.

Prøv utstyret før du kjøper

Når du skal kjøpe bilstol, må du vite hva slags type stol barnet trenger først, se bilstolvelgeren.no. Ta med både barn og bil til en utstyrsforhandler med godt utvalg, slik at dere kan teste ulike stoler og finne den som passer best til både barn og bil. De ansatte i butikken kan hjelpe deg med montering. Husk at best i test ikke nødvendigvis betyr at stolen passer barnet ditt eller i bilen.

Isofix eller beltemontert bilstol?

Utvalget av bilstoler er stort, og det skilles mellom de som festes med Isofix eller med bilens belter.

Begge deler er like sikkert ved riktig montering. Isofix er lettere å montere riktig, men er godkjent for en lavere vektgrense. Belastningen på festene skal ikke overstige 33 kg (barn + bilstol). Mange bakovervendte bilstoler med Isofix har

vekt- og høydegrense på 18 kg og 105 cm, andre kan brukes opp til 23 kg og 125 cm.

Beltemontert er litt mer komplisert å montere, men til gjengjeld fins det bilstoler som kan brukes bakovervendt helt frem til barnet er 125 cm eller 36 kg.

Isofix er en internasjonal standard, og de fleste biler har Isofix-fester i bilen, men ikke nødvendigvis på alle plasser. Sjekk bil-liste fra utstyrsprodusent hvor bilstolen kan monteres.

Brukt utstyr

Du må tenke deg godt om før du kjøper brukt bilstol av fremmede. Bilstolen er et sikkerhetsprodukt og kan ha vært utsatt for en kollisjon eller skadd på annen måte, uten at du kan se det. Arver du bilstol? Sjekk at sømmer, belter og låser er intakt, og sørg for å få med bruksanvisningen.

Generelt har bilstoler en levetid på ti år. Levetiden påvirkes av aldring, slitasje og høye temperaturer. Klipp over beltene på bilstolen før den kastes for å unngå gjenbruk.

Spedbarn

Vekt: 0–13 kg | Lengde: 40–87 cm

Barnet ditt trenger først en babystol, og den monteres alltid bakovervendt. Velg en stol som passer i bilen, og sett deg godt inn i hvordan den skal festes. Dessverre forekommer feilsikring. Sørg for å stramme beltene slik at de ligger tett på barnets kropp, godt inn på skulder og ned på hoftene.

Babystolen har høyde- og vektgrense. Sjekk hva som gjelder for den aktuelle stolen. Babystolen bør byttes med en bakovervendt småbarnsstol når barnet kan sitte selv og er stort nok for neste type bilstol, senest når babystolens vekt- eller høydegrense er nådd.

Bilstoler og bakseter er forskjellige fra modell til modell. Ikke alle bilstoler står like riktig og godt i alle biler. Derfor er det viktig å teste babystolen i bilen før du tar et valg slik at du er sikker på at stolen passer.

Det er ikke skadelig for barnets rygg eller nakke å sitte i en babystol fra det er nyfødt, heller ikke på lengre turer. Ta pauser med jevne mellomrom, slik at barnet kommer ut av bilstolen og får bevege seg fritt.

Babystolen er for liten når barnets hode er på linje med bilstolens høyeste punkt, eller vekt-/høydegrense er nådd.

Småbarn

Vekt: 0/9–18/36 kg | Høyde: 61–125 cm

Neste bilstol barnet trenger, er en småbarnsstol. Vi anbefaler å bruke en bakovervendt småbarnsstol så lenge som mulig, minst til barnet er fire–fem år og helst mye lenger. Det fins i dag flere bakovervendte småbarnsstoler som går opp til 36 kg og/eller 125 cm.

Sett av god tid første gang bilstolen skal monteres, og be gjerne forhandler om hjelp. Barnet vil vokse mye i løpet av bruksperioden, og noen må bytte til større

modell i løpet av perioden med bakovervendt bilstol.

For at bilstolen skal gi god beskyttelse, må beltene strammes godt rundt barnet og ligge tett inntil kroppen. Det beste er å ta av eller åpne yttertøyet slik at beltet ligger tett inntil kroppen. Husk at beltet i bilstolen ikke skal være vridd, men ligge flatt mot kroppen for å fordele trykket best mulig.

Småbarnsstolen er for liten når høyde- eller vektgrensen er nådd, eller hvis øverste del av barnets øre er på linje med bilstolens høyeste punkt.

Det er fullt mulig å sitte lenge bakovervendt! Bøyde bein er ikke farlig.

Gutten på bildet er 5 ½ år, 120 cm og 23 kg.

Bilens sikkerhetsbelte skal ligge stramt og tett på kroppen. Beltet skal være plassert ned på hoftene og godt inn på skulder. Sjekk alltid før dere kjører, og underveis, at barnet sitter riktig og har sikkerhetsbeltet riktig plassert.

Større barn

Vekt: 15–36/50 kilo | Høyde: 100–150 cm

Siste type bilstol barnet trenger, er en forovervendt beltestol. Beltestolen tilpasser bilens sikkerhetsbelter til barnets kropp og bidrar til at beltet ligger riktig over skulder og ned på hoftene. Selv om beltestolen bidrar til riktig plassering av bilbeltet på barnets kropp, er det viktig at du alltid sjekker og etterstrammer.

Vi anbefaler å bruke beltestol med rygg- og sidebeskyttelse så lenge som mulig. Barnets rygg bør alltid være i kontakt med beltestolens rygg. Hvis barnet sovner, vil en beltestol hjelpe barnet med sittestilling og beltets plassering.

Vi anbefaler alltid beltestol dersom barn sovner i bil. Se bruksanvisningen for bilstolens vekt- og høydegrense, det kan variere.

Bilpute kan brukes når barnet har vokst ut av beltestolen og er moden nok. Barnet må være 125 cm og 22 kg for å sitte på bilpute.

Test om barnet er klar for beltestol:

1. Aller først må du vurdere: Er barnet mitt modent nok til å sitte i beltestol?

Det er mer krevende å sitte riktig – og lettere å endre bilbeltets plassering i en beltestol underveis på kjøreturen.

Få barnet til å sitte med rygg og rumpe helt inntil stolryggen:

2. Får barnet knærne over stolkanten? Hvis barnet ikke har en naturlig knekk i knærne, er det fare for at barnet etter hvert blir ukomfortabel og akter seg forover.
3. Ligger beltet på hoftene? Det må ikke over magen.
4. Ligger beltet godt inn på skulder? Beltet skal hvile på skulder og ligge nærmere hals enn overarm.

Hvis du ikke kan svare ja på disse punktene, er ikke beltestol riktig for barnet.

Legg løse gjenstander i bagasjerommet. Både barn og voksne kan bli alvorlig skadd ved en bråbrems, selv av en brusflaske.

Airbag

Barn i bakovervendt bilstol og aktiv airbag er en livsfarlig kombinasjon – og forbudt. Sjekk at punktene under er innfridd før du eventuelt plasserer bilstolen foran.

Bakovervendt: Hvis barnet skal sitte i forsetet, må airbagen være deaktivert.

Forovervendt: Barn under 140 cm bør ikke sitte foran en aktivert airbag med mindre bilprodusenten sier noe annet. Sjekk brukermanualen eller kontakt bilprodusenten. Er du usikker? Slå av airbagen.

For å la barnet bruke forsetet må du sjekke

- at bilstolen kan monteres slik det står i bruksanvisningen
- at bilstolen ikke tar sjåførens sikt

- at airbagen er deaktivert
- at sjåføren får ha oppmerksomheten på veien og ikke inne i bilen

Husk å aktivere airbagen igjen når en voksen skal benytte plassen.

Kan gi nakkeskader

Airbagen er laget for å beskytte en voksen person og utløses med en fart på minst 300 km/t. Den kan treffe barnets isse med fare for nakkeskader. Det hjelper ikke å sette barnet høyere med barnesete eller bilpute.

Deaktivering av airbag

Enkelte bilmodeller tillater ikke å deaktivere airbagen manuelt, mens andre

BELTESJEKKEN

Ta alltid beltesjekken på deg selv og barna i bilen:

1

Beltet ligger stramt og tett på kroppen, ta av eller åpne opp ytterklær slik at beltet plasseres riktig.

2

Beltet skal ligge ned på hoftene

3

og godt inn på skulder.

har nøkkelbryter. Noen bilfabrikanter tillater at merkeverksteder deaktiverer eller fjerner airbagen. Da bør også bilbeltet byttes. Kontakt importøren av bilmerket dersom du er i tvil.

Sideairbag

Sideairbager er ikke farlig for barn som sitter riktig sikret. Men verken barn eller voksne bør lene hodet mot en dør med sideairbag.

Vanlige feil

Hvert år blir barn skadd i bil. Dårlig tid og små glipp kan få fatale konsekvenser i en ulykke.

Disse feilene ser vi:

- Sikkerhetsbeltet er ikke strammet godt.
- Sikkerhetsbeltet ligger under armen eller bak ryggen.

- Sikkerhetsbeltet er vridd.
- Sikkerhetsbeltet ligger opp på magen.
- Monteringsanvisningen er ikke fulgt nøye nok, slik at bilstolen er montert feil.
- Barnet sitter i feil bilstol basert på barnets alder, vekt og høyde.
- Bilstolen er plassert i forsete foran en aktivert airbag.

Slik sikrer du barnet forsvarlig i bilen

1. La barnet sitte bakovervendt så lenge som mulig.
2. Velg en bilstol som passer til både barn og bil.
3. Sjekk bilens instruksjonsbok for hvilke seter bilstolen kan monteres i.
4. Monter bilstolen som beskrevet i bruksanvisningen.
5. Pass på at sikkerhetsbeltet ligger tett på kroppen, stramt over hoftene og godt inn på skulder.

Barn bør bruke barnesikringsutstyr frem til de er 150 cm høye, og minimum 10-årsalderen.

Har du spørsmål om sikring av barn i bil?
På tryggtrafikk.no finner du utfyllende informasjon,
filmer, spørsmål og svar.

TRYGG TRAFIKK

If forsikring støtter Trygg Trafikks
informasjonstjeneste om riktig
sikring av barn i bil.

tryggtrafikk.no